

Miljøministeriet
Departementet

J.nr. NST- 101-00584

Den 9.1.2012

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål H fra Udvalget for Landdistrikter og Øer

Spørgsmål H

Ministeren bedes redegøre for, hvilke initiativer ministeren vil tage i dette folketingsår, som i væsentlig grad vil vedrøre vilkårene for og udviklingen i landdistrikterne, samt hvilke overvejelser ministeren i øvrigt gør sig med hensyn til landdistrikterne.

Spørgsmål er stillet af Hans Christian Schmidt (V) på vegne af Udvalget for Landdistrikter og Øer.

Svar

Vilkårene for landdistrikterne ligger regeringen og mig på sinde.

En del af de redskaber, som har betydning for udviklingen af landdistrikterne, ligger inden

for mit ministerområde. Det gælder f.eks. planloven, som sætter de overordnede rammer for den fysiske udvikling i landdistrikterne.

Fysisk planlægning har altid haft som mål at afbalancere de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen med hensynet til udvikling, beskyttelse af natur og landskab samt miljø, så alle interesser tilgodeses og samfundsudviklingen sker på et bæredygtigt grundlag.

I tråd hermed er det væsentligt for mig, at udviklingen i landdistrikterne sker med respekt for de kvaliteter, der er knyttet til landdistrikterne.

Det åbne landskab og naturen er væsentlige værdier for os alle, ikke mindst for bosætningen og turismen i landdistrikterne, og dermed for en positiv udvikling.

Bevaring af landskab og natur står altså ikke i et modsætningsforhold til vækst i landdistrikterne.

Udvikling, dynamik og vækst i hele landet er centrale elementer i regeringsgrundlaget. Forskellige dele af landet har imidlertid forskellige betingelser for en sådan udvikling.

Jeg har i den sammenhæng stor opmærksomhed på den rolle, provinsbyerne kan spille for at fastholde befolkning og den nødvendige service samt stimulere vækst i yderområderne.

Provinsbyerne - særlig de mange mindre byer som er beliggende i vores yderområder - spiller således en vigtig rolle ved blandt andet at have et varierende udbud af detailhandel,

som planlovens detailhandelsregler er med til at opretholde.

Redegørelsen om detailhandelsplanlægningen, som jeg oversendte til Miljøudvalget inden jul, viser, at der i Danmark er et fintmasket net af dagligvarebutikker i hele landet. Mere overraskende er det måske, at der over hele landet er byer, som har et stort udbud af udvalgsvarer.

Det vil sige, at man i byer spredt over hele landet kan finde et varieret udvalg af tøj, sko, smykker, bøger, legetøj m.m. De mindre byer, som ligger langt fra store konkurrerende byer, har ofte et langt større udvalg end byer af tilsvarende størrelse andre steder i landet.

Det skyldes afstanden til de store byer, hvormed detailhandelen ikke i så høj grad påvirkes af konkurrence fra større

detailhandelskoncentrationer. Det skyldes turister, som understøtter detailhandelen. Og omvendt er detailhandelen en vigtig attraktion for turisterne.

Byerne spiller i det hele taget en vigtig rolle som turistcentre i mange landdistrikter.

Byerne har en række stedbundne kvaliteter som f.eks. de velbevarede historiske bymiljøer i Ribe og Ærøskøbing eller havnene langs den Vestjyske kyst, som er med til at give grobund for et lokalt turisterhverv.

Miljøministeriet arbejder aktuelt med projekter, der søger at identificere de potentialer, der knytter sig til provinsbyerne, og jeg vil med de værktøjer, der henhører under mit ressort understøtte, at lignende initiativer også fremadrettet finder sted og gøres tilgængelige for kommunerne.

Forskellige betingelser for udvikling er ikke kun et anliggende mellem storbyen og landdistrikterne, men også landdistrikterne imellem. Det gælder ikke mindst de stedbundne kvaliteter, der knytter sig til naturen, landskabet, kysterne og adgangen hertil, som spiller en helt central rolle for en fortsat udvikling af turismeerhvervet.

Et godt eksempel herpå er Klitmøller, som med udgangspunkt i de særlige muligheder Vesterhavet byder på her, på imponerende vis har opbygget et surfermiljø, som trækker mange gæster langvejs fra. Men ikke nok med det. Klitmøller har også fået stigende befolkningstal. Unge familier flytter til, og en af forklaringerne er, at surfere fra hele verden rejser til Klitmøller for at surfe, og flere af dem vælger at slå sig ned og stifte familie. Ca. 80 af byens godt 800 indbyggere er flyttet til Klitmøller på grund af de unikke

surfforhold, ifølge opgørelsen i projektet
Mulighedernes Land.

Og så er der Dialogforum om
turismeplanlægning, som følges op af møder
med repræsentanter for turismens
organisationer, KL, Danske Regioner og de
grønne organisationer.

Møderne vil være fokuseret på
planlægningens muligheder og begrænsninger
i relation til en udvikling af turismen i de
kystnære områder og vil give medlemmerne
mulighed for at drøfte konkrete
problemstillinger. Det kan f.eks. være i
forbindelse med forslag til kommuneplan
2013, hvor kommunerne skal kunne bruge
planlægningen offensivt til at understøtte en
hensigtsmæssig udvikling.

Det er også min intention, at den kommende landsplanredegørelse blandt andet skal sætte fokus på udvikling i landdistrikterne.

Kommuner og regioner har med bl.a. den fysiske planlægning værktøjerne til at understøtte en bæredygtig udvikling, der på flere felter kan tage udgangspunkt i lokale potentialer og muligheder.

Jeg vil arbejde aktivt for at understøtte kommunernes planlægning for attraktive landdistrikter. På den lange bane er en offensiv beskyttelse af landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i planlægningen et vigtigt element i at skabe attraktive landdistrikter.

I forbindelse med revisionen af kommuneplanerne i 2013 forventer Miljøministeriet, at kommunerne vil have et

særligt fokus på det åbne land. Det vil blive fulgt op af ministeriet, bl.a. med fokus på at fastholde det overordnede princip om, at der skal være en skarp grænse mellem land og by, så u hensigtsmæssig, spredt byudvikling ikke ødelægger det landskab, som danskerne kender og holder af, og som er hovedårsagen til at tusindvis af turister hvert år besøger vores land.

Med udpegningen af nationalparkerne er der igangsat en proces for dels at sikre og bevare særlige, danske naturværdier, dels understøtte oplevelsesmulighederne i forbindelse hermed. Nationalparkerne vil være et væsentligt aktiv i bestræbelserne på at fremme lokale turistaktiviteter og -erhverv. Erfaringer fra f.eks. Finland viser, at nationalparker kan øge turismen, gøre bosætning mere attraktiv samt øge incitamentet til erhvervsmæssig udvikling.

Miljøministeriet forvalter knap 200.000 ha af Danmarks naturarealer. Arealerne er tilgængelige for at give både lokale borgere og turister gode natur- og landskabsoplevelser.

Attraktive landdistrikter handler derudover om at skabe gode rammer for vækst og beskæftigelse i erhvervene. Her støtter Miljøministeriet sammen med andre ministerier op om den indsats, der foregår i regi af de Regionale Vækstfora, og som netop har til formål at bidrage til en lokal erhvervsudvikling og bl.a. få udviklet regionale udviklingsplaner.

Regeringen har endvidere sat nogle ambitiøse mål for udbygningen af vedvarende energi.

Opstillingen af vindmøller giver grundlag for udvikling og fastholdelse af arbejdspladser for

vindmølleindustrien i Danmark. Det giver også kommunerne mulighed for branding.

Biogas er værdifuld for energisystemet og reducerer miljøproblemerne ved husdyrproduktion. Der er oven i købet tale om en teknologi, som Danmark er førende i.

Landdistriktskommunerne kan derfor efter min opfattelse med fordel forsæt satse på planlægning for vindmøller og biogasanlæg, og Miljøministeriet vil understøtte denne planlægning med rejsehold, som hjælper kommunerne.

Den tidligere regering gennemførte en række ændringer af planloven i maj 2011. Jeg vil gerne understrege, at jeg er optaget af forholdet mellem den nødvendige udvikling i landdistrikterne og sikring af vore natur- og landskabskvaliteter.

Jeg overvejer derfor at fremsætte forslag om ændring af planloven, så der sker ophævelse af nogle ændringer i planloven, der blev vedtaget i foråret 2011.

En eventuel ændring skal ikke hæmme væksten i landdistrikterne, men sikre at hensynet til natur og landskab får større vægt, hvilket kun kan være i landdistrikternes interesse.

En eventuel ændrings præcise omfang vil jeg overveje nøje.

Sammenfatning

Med de initiativer, som jeg har omtalt, vil fokus være på at styrke og fastholde de kvaliteter, som findes lokalt, og som har så stor betydning for turismeerhvervet,

følgeerhverv som f.eks. detailhandel og for bosætning.

Jeg vil ikke understøtte byggeri, som giver hurtige gevinster til enkeltpersoner, men som på sigt forringer kvaliteterne i landdistrikterne, og dermed forringer mulighederne for turisterhvervet og ønsket om bosætning. Jeg vil prioritere landskab, natur og bymiljø, fordi jeg tror på, at det er den langsigtede løsning på vækst.

Jeg er overbevist om, at der fortsat er knyttet store potentialer til de stedbundne ressourcer for bæredygtig udvikling og vækst i landdistrikterne.